

СТАНОВИЩЕ

От: доцент д-р Лъчезар Георгиев Стефанов – доктор,
Катедра „Физиология и биохимия“, НСА – „Васил Левски“ - София

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в
Национална Спортна Академия – „В. Левски“, за нуждите на Катедра
„Физиология и биохимия“, Сектор „Физиология“ в професионално
направление 7.6 – Спорт, специалност „Физиология на спорта“.
Конкурсът е обявен в Държавен Вестник брой 23 от 27.03.2015, стр. 84.

В обявеният конкурс за доцент има двама кандидати:

д-р Милена Николова – родена на 19.11.1971 г. Завършва Медицински
университет – София през 1997 г. От 1997 година работи като лекар –
специалист в БАН. Придобива образователно-научната степен „Доктор“
през 2007 г. в института по Биофизика в БАН. От 2008 г., след конкурс,
работи като главен асистент в Катедра „Физиология и биохимия“ на НСА
– „В. Левски“.

д-р Петър Александров Сомлев – роден на 17.02.1961 г. Завършва - Висш
медицински институт – София през 1986. Започва работа като асистент в
Катедра „Физиология и биохимия“ на НСА – „В. Левски“ през 1995 г., а от
2003 г. до сега е главен асистент в същата катедра. Придобива
образователно-научната степен „Доктор“ през 2013г.

При обявяване на конкурса са спазени всички изисквания на Закона
за развитие на академичния състав и Правилника на НСА за неговото
приложение.

Представените материали от д-р Милена Николова включват:

- **Монография** е със заглавие „Джед лаг в спорта“, която е на тематика в
различно направление от тази за докторската ѝ теза. Рецензирана е от
двама рецензенти с висока репутация в научната общност. Монографията
представя ясно съвременните схващания в хронобиологията,
практическите начини за въздействия върху спортистите преминаващи
големи разстояния за състезания, което е пречупено през клиничния опит
на кандидата в областта на медицината на съня.

- 23 научни труда, от тях №2, №3 и №4 са публикувани за придобиване на образователната и научна степен „Доктор”. В оставащите 20 научни труда №13, №14, №18 и №19 са доклади, публикувани в сборници на конференции, които имат рецензенти и ISSN код.

Седем от статиите са на английски език (№1, №5, №8, №17, №20, №22, №23), Единствен автор е в 2, а първи автор е в 6 статии.

- д-р Милена Николова има 35 резюмета в сборници от конгреси и други научни прояви, 21 от които са международни.

- Приносите от разработките на д-р Николова са в няколко направления:

Проучвания на централно-нервните механизми при волеви движения след светлинна стимулация и транскраниална магнитна стимулация.

Изследване на полисомнографските характеристики на хората с нарушен сън и повлияването им от СРАР-терапия. В същото научно направление са представени основните симптоми на обструктивната сънна апнея и простите измервания, които могат да помогнат на денталните лекари да я диагностицират.

Пак в това направление, за първи път в България е изследвана разпространеността на нарушенията на дишането по време на сън сред някои групи спортисти.

Интересни са изследванията върху нощната десатурацията на кислорода при трекари на различна надморска височина по време на сън. На базата на резултатите се предлага скринингова процедура преди предприемане на височинни преходи. В друго изследване на различна надморска височина чрез използване на актиграфи и пулсоксиметри се проучват механизмите на дългосрочна адаптация при изкачване и слизване.

Пак в научното направление за изследване на съня, за първи път у нас се доказва, че жени преди менопауза, с доказан тиреоидит на Хашимото, целенасочено трябва да се изследват за нарушения на съня.

Оригинално изследване чрез въпросници и актиграфи е направено с членове на българската антарктическа експедиция в базата „Св. Климент Охридски“ на полуостров Ливингстън. Според него субективното усещане за нарушен сън се съпътстваше с параметри записани от актиграфите отговарящи на нормален сън.

Доказана е ролята на транзиторното време на пулса като ранен диагностичен маркер за откриване на дихателни нарушения по време на сън.

Представен е специално разработен скринингов въпросник за деца, който може да бъде използван от различни специалисти в допълнителната помощ за откриване на дихателни нарушения по време на сън.

Задълбоченото и многостранно проучване на проблемите свързани с нарушенията на съня позволяват на кандидатката да напише обзорна статия върху алтернативните терапевтични методи, техните предимства и недостатъци в сравнение със стандартната СРАР - терапия.

- Качество на публикациите на д-р Николова се определя от ясения изказ, прецизното описване на методиките, адекватното използване на статистическите методи и рационалния анализ на получените резултати. Обективното отражение на това са 2 статии с импакт фактор 0.211, три статии с импакт фактор 4.438 и една статия реферирана в Scopus. Освен това кандидатът е цитиран 18 пъти в престижни чуждестранни списания, излизащи на английски език, и 2 пъти от български автор.

- Кандидатът има двама успешно защитили дипломанта в ОКС „Магистър“.

- Участвувала е в 2 научни проекта на НСА и 2 международни. Има и 1 образователен проект на национално ниво.

- Д-р Милена Николова има един научен Грант за 2001 г. по Неврофизиология в университета на Бундесвера в Мюнхен и университета Лудвиг – Максимилиан в Мюнхен. По-късно провежда 4 обучения в чужбина и 7 в България.

- Кандидатът владее английски език на ниво B2 и руски. Има адекватна за работата, която извършва компютърна грамотност.

- Д-р Николова води лекции по физиология със студенти от Тренъорски Факултет и Учителски Факултет, а лабораторни упражнения води във всички факултети на НСА. Аудиторна и извънаудиторна й заетост винаги е била преизпълнявана от както е назначена в Академията. Води лекции и упражнения в СДК.

Обобщено кандидатът има 20 труда, като 11 от тях са в рецензирани списания. От останалите 5, 4 от тях са с импакт фактор, а 1 в международно индексирано списание. Самостоятелните й публикации са две. Останалите минимални изисквания са изпълнени, а цитиранията в чуждестранни списания са преизпълнени. Научно-изследователската и работа е насочена в две научни направления, които обаче имат широка основа. Това и е позволило да направи по-задълбочени разработки.

Представените материали от д-р Петър Сомлев включват:

- **Монография** със заглавие „Адаптационни промени в сърдечната честота при спортисти“, която е на тематика повтаряща публикациите за докторската му теза. Това е видно от сравнението на докторската му дисертация и монографията. Като пример ще отбележа, че в дисертацията му, в глава Методика, в т. 3.3.2. той пише „Предмет на изследването са показателите на вариабилността на сърдечната честота, като метод за изследване на вегетативната сърдечна регулация при различни условия“. В монографията му на стр. 62 заглавието на глава 4 е „Вариабилност на сърдечната честота“. Тази прилика между двата труда е в противоречие с Чл. 51. ал.3 от Правилника за заемане на академични длъжности в Национална спортна академия, поради което **монографията не може да бъде приета** като научен труд в този конкурс.

Кандидатът е представил 21 статии, от които 4 са на английски език (№13, №27, №35, №36.), а останалите са на български език. Има и три доклада, от които два на английски език и един на български (№4, №33 и №34), които са рецензирани. Така общо трудовете му са 24 на брой. Самостоятелен автор е в 6 статии (№2, 8, 10, 12, 22 и 29) и първи автор в 6 (№6, 7, 14, 21, 25 и 31).

Д-р Петър Сомлев е представил 11 доклада от различни научни форуми в страната и няколко в чужбина, но те не се включват към рецензираните статии, тъй като нямат ISSN код и рецензенти. Това са трудове с номера 3, 11, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24, 26 и 28. Има участие в един национален семинар.

- Приносите на д-р Петър Сомлев са в следните направления според неговия списък.

I. Спортнонаучни аспекти на вниманието:

1. Според д-р Сомлев, той за първи път разглежда неврофизиологичните основи на вниманието, като когнитивен процес в спортната практика. Една кратка справка в интернет търсачката Google показва, че тематиката е разработвана по света още преди постъпването му на работа в НСА.

II. Теоритични и практически аспекти на субмаксималните аеробни тестове:

2. Според кандидата, докато той не се е заел с това, физиологичните и приложни основи на теста на Астранд (те са няколко) и теста на Куинс Колидж не са били ясни, а вероятно и на техните автори. Теста на Астранд е създаден през 1954 г. , а степ-теста на Queens College е валидиран още 1972 г. от McArdle и сътрудници, като 1996 г. е усъвършенстван от същите автори.

3. По тази точка, действително при изследването на устойчиво състояние, за първи път д-р Сомлев измерва макар и индиректно вентилация чрез

пулсовата честота. Макар да го има, като функция в използвания от него пулс-тестер, на никой учен не би хрумнала тази авангардна идея.

4. Тук отново за първи път се измерват реакциите на дихателната система при различни модификации на пробата PWC170, по посоченият в точка 3 авангарден метод.

III. Вариабилност на сърдечната честота и невровегетативна сърдечна регулация:

5. За първи път у нас са извършени обширни изследвания с вариабилност на сърдечната честота при голям брой млади лица. Това е съществен принос към родната наука, но не е ясно кандидатът какво разбира под „голям брой“, защото в науката се борави със цифри. В една статия намерена по интернет, през 1995 г. авторите изследват 158 лица при динамични упражнения.

6. Чрез оригиналните си изследвания кандидатът потвърждава добре известния факт, че по време на покой преобладава тонусът на парасимпатиковия дял на автономната нервна система.

7. За първи път у нас д-р Сомлев прилага нелинейните показатели на графиката на Поанкаре за анализ на вариабилността на сърдечната честота.

8. Въз основа на резултатите от вариабилността на сърдечната честота, д-р Сомлев препоръчва използването на дихателна честота 0.25 Hz, което според приетите мерни единици във физиологията е 15 вдишвания за минута. Точки 9, 10, и 11 отразяват азбучни истини във физиологията.

12. За първи път е доказано, че ортоклиностатичния тест елиминира разликите във вегетативната сърдечна регулация между спортисти и нетренирани лица. Това е интересно откритие, тъй като между тези две групи има разлика в промените на пулсовата честота и артериалното кръвно налягане при активен ортостатичен тест.

13. Оригинален принос е изясняването на редица методологични аспекти в приложението на вариабилността на сърдечната честота след промяна в положението на тялото.

IV. Приложение на съвремените монитори на сърдечна честота при функционални тестове.

В точка 14 и 15 кандидатът показва недвусмислено, че пулстестерите Suunto и Polar могат да бъдат използвани широко в анализа на вариабилността на сърдечната честота. Научните лаборатории на тези производители, които разработват продуктите им могат да отдъхнат.

V. Научно-приложни основи на функционалния контрол в иновативната програма по проекта „Влияние на гимнастиката при жени с нормална бременност

В точки 16, 17 и 18 се отбелязва оригиналността в проследяване в кардиореспираторната динамика с добре познатият ни вече Suunto, вероятно

защото другите автори изследвали този проблем са разполагали с апарати на друг производител.

VI. Изследвания с анаеробни тестове:

Приносите в точка 19 и 20 са съмнителни, тъй като аз самия съм разработил хардуер и софтуер за провеждане на Уйнгейтски тест през 2007 г., което е публикувано списание „Спорт и наука“. Изследвал съм 109 спортисти от различни групи и освен стандартните показатели на теста съм описал и дискретни такива.

VII. Методология и статистика:

В точка 21 и 22, както и в някои от вече разгледаните разработки са правени измервания без ясно формулирана научна хипотеза и ясни за практиката приложения. Не ясно в какво се изразява тази „по-пълна интерпретация на резултатите от теста за целите на спортната практика“.

VIII. По тази точка, през последните 10 години не са разработвани нови упражнения, с изключение на Кардиореспираторната проба на проф.

Кръстев, която е преписана погрешно от старо ръководство за практически упражнения. Що се отнася за упражнението „Изследване на статичната сила (динамометрия)“, то не е физиологична тематика.

- Качество на публикациите. В голяма част от разработките липсва последователността от наблюдение, което да формира научна хипотеза, която след прилагане на съответните методи на изследване да бъде ясно приета или отхвърлена. Кандидатът се е насочил в 8 научни направления, което не му е позволило да постигне задълбоченост в проучванията си и да избере актуална научна тематика, която да разработва. Като цяло е нарушена технологията на научно-изследователския процес.

- Кандидатът няма статии с импакт фактор, а единствената му статия в индексирано списание, с леко изменение, е публикувана и в списание „Спорт и наука“. Анализът на предоставената ми литература от д-р Сомлев показва, че с леки изменения труд 14 е много близък до труд 16; 15 до 17; 30 до 35; 29 до 36. Това може да се определи единствено с думата „измама“, което подронва авторитета на научната общност. Има 28 цитирания, от които 6 са от неговите дипломанти, като всички са в рамките на страната. Няма цитирания в международни списания с импакт фактор или индексирани такива.

- Кандидатът има двама успешно защитили дипломанти в ОКС „Бакалавър“.

- Участвувал е в 5 научни проекта на НСА. Има 1 образователен проект на международно ниво и 1 образователен проект на национално ниво.

- Аудиторна и извънаудиторна заетост. Кандидатът винаги е изпълнявал норматива за аудиторна и извънаудиторна заетост. През 2009/10 година е водил лекции в международната програма „Еразъм“, водил е лекции в ОКС „Магистър“.
- Кандидатът е автор на 4 от темите в модул Биоенергетика в магистърската програма „Спорт за високи спортни постижения“
- Кандидатът е участвувал в акредитационната процедура на ТФ през 2014 г.
- Кандидатът е в ръководство на „Българско дружество по физиологични науки“ от 2011 г.
- Кандидатът е завършил Френска езикова гимназия, а освен това владее английски (не е упоменал ниво и сертификат) и руски. Има и много добра компютърна грамотност.

Обобщено кандидатът има 24 труда, от които изваждаме дублираните 4, при което остават 20 на брой. Само 1 от статиите е в международно индексирано списание, като точно тя е една от дублираните. Самостоятелните му публикации са 6. Има 22 цитирания в трудове на български език.

От изложеното се вижда, че кандидатът **не покрива** минималните изисквания от Приложение 2 на Правилника за заемане на академични длъжности в Национална спортна академия, тъй като **няма монография**, няма нито едно цитиране в чуждестранни трудове. Направил е публикации противоречащи на етиката в научната общност.

На базата на представените материали, и направения от мен анализ, давам **положителна оценка за кандидатурата на д-р Милена Николова** и **отрицателна оценка за кандидатурата на д-р Петър Сомлев** за заемане на длъжността „Доцент“ в Катедра „Физиология и биохимия“ при НСА – „Васил Левски“

07.08.2015

доц. д-р Лъчезар Стефанов Ph.D

